

Ajaloo ainekava. 11 klass. IV kursus „Üldajalugu“ „Lähiajalugu I – Eesti ja maailm 20. sajandi esimesel poolel“.

Õpilane:

- 1) tunneb ajastute iseloomulikke tunnuseid ja vaimulaadi, Eesti ajaloo seoseid Euroopa ja maailma ajalooga, mõistab ajaloolise arengu järjepidevust ning ajaloosündmuste ja -protsesside erineva tõlgendamise põhjusi;
- 2) tunneb maailma olulisemaid kultuurisaavutusi ja mõistab kultuuri järjepidevust, väärtustab kultuurilist mitmekesisust, teadvustab kultuuri rolli enesemääratlemises ning oma rolli kultuuri kandjana ja kultuuripärandi säilitajana;
- 3) võrdleb ning analüüsib poliitilisi, ühiskondlikke, olmelisi ja/või kultuurilisi arengusuundi ja probleeme, kirjeldab ideoloogiliste ning tehnoloogiliste muutuste mõju inimeste eluviisile ja väärtushinnanguile, võrdleb suurriikide mõju maailma majandusele ning poliitikale eri ajastuil, analüüsib riikidevahelist koostööd ja konfliktide lahendamise viise;
- 4) leiab, selekteerib, refereerib ning analüüsib kriitiliselt infot, erinevaid teabeallikaid, sh ajalookaarte ja seisukohti, hindab allika või käsitluse usaldusväärsust, eristab fakti arvamusest; selgitab sündmuste või protsesside erineva tõlgendamise põhjusi;
- 5) kasutab ajaloosõnavara, erinevaid õpivõtteid, korrigeerib oma eksimusi, koostab referaate ja uurimusi, kirjutab arutlusi, osaleb diskussioonis, töötab kaardiga, väljendab oma teadmisi ning oskusi suuliselt ja kirjalikult ning kasutab IKT vahendeid;
- 6) suudab rekonstrueerida minevikus elanud inimeste elu, vaadeldes maailma nende pilgu läbi ning arvestades ajastu eripära.

Kuu	Õpitulemus	Õppesisu	Kohustuslik hindamine (viis ja vahendid)	Märkused (õpikeskkond, läbivad teemad, lõiming, üldpädevused)
jaanuar	1) Kirjeldab suurriikide arenguhooni ja rolli muutumist rahvusvahelistes suhetes; 2) teab suurriikide sõjalis-poliitilisi blokke ning analüüsib Antanti ja Kolmikliidu taotlusi;	I. Maailm Esimese maailmasõja eel (3 t). Suurriikide arenguhooned: poliitiliste süsteemide erinevused, Venemaa. Maailma majandus: teadusrevolutsioon,		Pädevused: Kultuuri ja väärtuspädevus.. Matemaatika-, loodusteaduste- ning

	<p>3) tunneb maailma poliitilist kaarti enne Esimest maailmasõda;</p> <p>4) näitab kaardil suurriikide sõjalistesse blokkidesse kuuluvaid riike, koloniaalimpeeriume;</p> <p>5) iseloomustab maailma majanduse arenguhooni; analüüsib teaduse ja tehnika mõju;</p> <p>6) seletab ja kasutab kontekstis mõisteid imperialism, monopol, Antant, Kolmikliit.</p>	<p>monopolid, kapitali eksport, vabaturumajandus ja proteksionism. Suurriikide liidud: kujunemise põhjused ja tagajärjed.</p>		<p>tehnoloogiaalane pädevus.</p> <p>Lõiming: Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled. Loodusained. Tehnoloogia.</p> <p>Läbivad teemad: Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus. Kultuuriline identiteet. Teabekeskond. Tehnoloogia ja innovatsioon. Väärtused ja kõlblus.</p>
Veebruar-märts	<p>1) Analüüsib Esimese maailmasõja põhjusi ning sõdivate poolte taotlusi;</p> <p>2) analüüsib Esimese maailmasõja tagajärgi ja mõju maailma arengule; analüüsib Eesti omariikluse saavutamise eeldusi ja protsessi;</p> <p>3) teab Eesti Vabadussõja tähtsamaid sündmusi ning kirjeldab sõja käiku kaardi alusel;</p> <p>4) mõistab Vabadussõja ja Tartu rahu tähendust Eesti Vabariigi kindlustumisel; seletab ja kasutab kontekstis mõisteid Veebruarirevolutsioon, autonoomia, Asutav Kogu, Landeswehr, Tartu rahu, Päästekomitee, iseseisvusmanifest;</p>	<p>II. Esimene maailmasõda (10 t). Esimese maailmasõja põhjused. Sõdivad pooled ja tähtsamad sõjatandrid. Esimese maailmasõja tagajärjed: impeeriumide lagunemine, uute rahvusriikide sünd Euroopas, uus maailmakord ja Rahvasteliit. Eesti iseseisvumine: eeldused, iseseisvumine, Vabadussõda, Tartu rahu.</p>	<p>Kirjalik töö: Esimene maailmasõda”</p>	<p>Pädevused: Kultuuri ja väärtuspädevus. Matemaatika-, loodusteaduste- ning tehnoloogiaalane pädevus.</p> <p>Lõiming: Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled. Loodusained. Tehnoloogia.</p> <p>Läbivad teemad: Keskkond ja jätkusuutlik areng. Kultuuriline</p>

	5) teab, kes olid Nikolai II, Vladimir Lenin, Jaan Poska, Johan Laidoner ja Konstantin Päts, ning iseloomustab nende tegevust.			identiteet. Teabekeskond. Tervis ja ohutus. Väärtused ja kõlblus.
Marts-aprill	1) Analüüsib ning võrdleb rahvusvahelisi suhteid 1920. ja 1930. aastail ning teab muutuste põhjusi; 2) iseloomustab majanduse arengut maailmasõdadevahelisel perioodil ning selgitab majanduskriisi põhjusi ja mõju; 3) analüüsib ning võrdleb demokraatlikku ja diktatuurset ühiskonda; 4) analüüsib Eesti ühiskonna poliitilist arengut 1920. ning 1930. aastail, 5) selgitab autoritarismi kujunemise põhjusi ja mõju ühiskonnale ning iseloomustab vaikivat ajastut; 6) seletab ja kasutab kontekstis mõisteid demokraatia, diktatuur, autoritarism, totalitarism, kommunism, NSVL, fašism, natsionaalsotsialism, Rahvasteliit, Versailles' süsteem, Vaikiv ajastu, vabadussõjalased; 7) teab, kes olid Jossif Stalin, Adolf Hitler, Benito Mussolini, Franklin Delano Roosevelt, Konstantin Päts ja Jaan Tõnisson, ning iseloomustab nende tegevust.	III. Maailmasõdadevaheline aeg: demokraatia ja diktatuurid (12t.). Euroopa-kesksus ning rahvusvahelised suhted. Demokraatia laienemine. Demokraatia põhijooned Suurbritannia, Prantsusmaa ja USA näitel: poliitiline süsteem, majandus, ühiskonnaelu. Majanduskriis: põhjused, levik ja mõju, Roosevelti uus kursus. Autoritarism, totalitarism: fašism, natsionaalsotsialism, kommunism. Diktatuuride iseloomulikud jooned, eripära ja levik: poliitiline süsteem, majandus, ühiskonnaelu. Uute konfliktide kujunemine, kriisikolled. Eesti tee demokraatialt autoritarismile: poliitiline süsteem, majandus, ühiskonnaelu.	Kirjalik töö: "Maailmasõdadevaheline aeg: demokraatia ja diktatuurid"	Pädevused: Kultuuri ja väärtuspädevus. Sotsiaalne ja kodanikupädevus. Enesemääratluspädevus. Matemaatika-, loodusteaduste- ning tehnoloogiaalane pädevus. Ettevõtlikkuspädevus. Lõiming: Loodusained. Tehnoloogia. Kunstiained. Läbivad teemad: Keskond ja jätkusuutlik areng. Teabekeskond. Tervis ja ohutus. Väärtused ja kõlblus.
Aprill-mai	1) Iseloomustab Teise maailmasõja põhjusi ja tagajärgi; 2) kirjeldab sõjategevust kaardi järgi;	IV. Teine maailmasõda (10t.). Teine maailmasõda kui Esimese maailmasõja jätk.	Kirjalik töö: "Teine maailmasõda".	Pädevused: Kultuuri ja väärtuspädevus.

	<p>3) teab Hitleri-vastase koalitsiooni kujunemislugu;</p> <p>4) analüüsib Teise maailmasõja mõju Eesti ajaloole;</p> <p>5) teab, kes olid Winston Churchill, Charles de Gaulle, Dwight Eisenhower, Georgi Žukov, Johannes Vares ja Otto Tief, ning iseloomustab nende tegevust; seletab ja kasutab kontekstis mõisteid Anšluss, Müncheneri konverents, MRP, baaside leping, okupatsioon, Suvesõda, Atlandi harta, ÜRO, Talvesõda.</p>	<p>Teise maailmasõja põhjused: Saksamaa, Nõukogude Liidu ja Jaapani agressiivne välispoliitika ning demokraatlike lääneriikide lepituspoliitika nurjumine.</p> <p>Sõdivad pooled: Saksamaa ja tema liitlased.</p> <p>Hitleri-vastane koalitsioon ning selle kujunemine: Atlandi harta, Teherani, Jalta ja Potsdami konverentsi tähtsus.</p> <p>Tähtsamad sõjatandrid ja lahingud: rinded, tähtsamaid lahingud (Pearl Harbor, Moskva, Midway, Stalingrad, Kursk, El-Alamein, Normandia dessant).</p> <p>Teise maailmasõja tulemuste vastuolulisus ja selle tagajärjed maailma poliitilisele, majanduslikule ning ideoloogilisele arengule. Eesti Teises maailmasõjas: iseseisvuse kaotamine, okupatsioonid, sõjakaotused ja -kahjud, sõja mõju inimeste elukäikudele. Pagulaskond.</p>		<p>Matemaatika-, loodusteaduste- ning tehnoloogiaalane pädevus.</p> <p>Lõiming: Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled. Loodusained. Tehnoloogia.</p> <p>Läbivad teemad: Keskkond ja jätkusuutlik areng. Kultuuriline identiteet. Teabekeskond. Tervis ja ohutus. Väärtused ja kõlblus.</p>
--	--	---	--	---